



> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

ASVZ

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2518
6401 DA Heerlen
T 088 120 5000
www.igj.nl

Inlichtingen bij

xxx

Ons kenmerk

xxx

Datum 3 november 2021
Betreft briefrapport toezichtbezoek Wzd ASVZ

Geachte xxx,

Op 20 mei 2021 bezocht de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) ASVZ, woningen Grundel en Aak te Sliedrecht. Dit toezichtbezoek is onderdeel van het thematisch toezichtproject van de inspectie met als onderwerp de uitvoering van de Wet Zorg en Dwang (Wzd) en de Wet verplichte ggz (Wvvggz).

In deze brief geef ik aan wat de belangrijkste uitkomsten zijn van dit toezichtbezoek bij ASVZ.

Aanleiding en doel

In de visienota 'toezicht op onvrijwillige en verplichte zorg' zet de inspectie uiteen wat de komst van de wetten Wvvggz en Wzd betekent voor haar toezicht. De inspectie wil met haar toezicht bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de beide wetten, waaronder het terugdringen van dwang in de zorg, het verhogen van de kwaliteit van (onvrijwillige) zorg en het versterken van de rechtspositie van cliënten. Zie verder www.igj.nl.

Werkwijze

De inspectie maakte een toetsingskader van normen op basis van de Wzd en een aantal relevante veld- en beroepsnormen (zie toetsingskader Wzd, <https://www.igj.nl/zorgsectoren/gehandicaptenzorg/vrijheidsbeperking>). De normen zijn gegroepeerd in drie thema's: sturen op kwaliteit en veiligheid, deskundige zorgverleners en persoonsgerichte zorg. Per thema geeft de inspectie aan wat er goed gaat, wat er beter kan en wat er beter moet.

Invulling bezoek

De inspectie sprak tijdens het bezoek met twee jeugdigen en hun vertegenwoordigers, de bestuurder, de directie van de locatie en manager van de bezochte groepen, drie Wzd-functionarissen, de cliëntenvertrouwenspersoon Wzd, de voorzitter van de centrale cliëntenraad, diverse zorgverleners en twee zorgverantwoordelijken. Daarnaast keek de inspectie een aantal elektronische cliëntdossiers in, samen met de zorgverantwoordelijke en zorgverleners. Ook las

de inspectie voorafgaand aan het bezoek het Wzd beleidsplan en de klachtenregeling van ASVZ.

Datum

3 november 2021

Beschrijving ASVZ

ASVZ is een zorgorganisatie voor mensen met een verstandelijke beperking. ASVZ heeft locaties in de regio's Zuid-Holland en Noord-Brabant. De inspectie bezocht tijdens dit bezoek twee jeugdwoonings op het terrein Merwebolder in Sliedrecht. Op de twee bezochte woningen (Grundel en Aak) is plaats voor maximaal zeven jeugdigen per woning. De doelgroep bestaat uit jeugdigen tot 18 jaar met een verstandelijke beperking. De jeugdigen kunnen op het terrein Merwebolder naar het kinderdagcentrum of naar school. ASVZ past op de woningen Grundel en Aak de Wzd toe, voor jeugdigen bij wie deze wet van toepassing is.

Ons kenmerk

xxx

Resultaten

Thema Sturen op kwaliteit en veiligheid zorg

Wat gaat goed

ASVZ werkt met het behandelmodel Triple-C. Vanuit dit behandelmodel richt ASVZ zich niet op het beheersen van probleemgedrag, maar op de menselijke behoefte. Het uitgangspunt van ASVZ is dat zij zo min mogelijk onvrijwillige zorg toepassen. Ook bij jeugdigen met zware problematiek bij wie in andere instellingen veel onvrijwillige zorg werd toegepast, lukt het ASVZ om alternatieven te vinden en op die manier onvrijwillige zorg af te bouwen.

Het management, de Wzd-functionarissen, de zorgverantwoordelijke en de zorgverleners vertellen dat ASVZ begin 2020 actief is gestart met de implementatie van de Wzd. Binnen ASVZ is de Wzd-commissie verantwoordelijk voor toetsing van het beleid en uitvoering hiervan. Deze commissie is opgericht voor de start van de Wzd in 2020. De Wzd-commissie stelde een Beleidsdocument Wzd op. In deze commissie zitten onder andere Wzd- functionarissen en beleidsmedewerkers. Op dit moment zijn er acht Wzd-functionarissen aangesteld binnen ASVZ. De Wzd-functionarissen hebben een eigen werkgebied, de Wzd-functionarissen die zijn gekoppeld aan het terrein Merwebolder zijn beschikbaar voor de twee bezochte woningen. ASVZ heeft ervoor gekozen de functie Wzd-functionaris te beleggen bij GZ-psychologen, orthopedagoog-generalisten en Arts Verstandelijk Gehandicapten (AVG).

Voor iedere jeugdige binnen ASVZ is een gedragswetenschapper betrokken. Indien de Wzd van toepassing is, dan is de betrokken gedragswetenschapper ook zorgverantwoordelijke. De jeugdige en ouders weten welke zorgverantwoordelijke bij hen betrokken is.

Binnen ASVZ zijn duidelijke afspraken schriftelijk vastgelegd over de taakverdeling tussen de Wzd-functionaris en de zorgverantwoordelijke. In deze afspraken is ook de onafhankelijkheid tussen de raad van bestuur en de Wzd-functionaris geborgd. De inspectie heeft in de gesprekken met zorgverleners terug gehoord dat de Wzd-functionaris ook in de praktijk onafhankelijk werkt.

In het beleidsplan van ASVZ staan aanvullende voorwaarden voor ambulante onvrijwillige zorg. De Wzd-functionarissen vertellen dat er op het moment van het toezichtbezoek in de praktijk nog geen ambulante onvrijwillige zorg wordt toegepast. Voor de toekomst is dit wellicht wel mogelijk, bijvoorbeeld voor

logeerhuizen, kinderdagcentra en gezinshuizen van ASVZ.

Datum

3 november 2021

De zorgverantwoordelijke en de zorgverleners vertellen en laten zien in dossiers dat elke jeugdige een behandelplan heeft. Ook laten zij zien op welke wijze zij onvrijwillige zorg registreren in het elektronisch cliëntendossier. De verschillende stappen in het stappenplan zijn terug te vinden in diverse, door de inspectie bekeken, dossiers. In het stappenplan zijn daarnaast de overwogen alternatieven beschreven en de reden van onvrijwillige zorg (ernstig nadeel). In het dossier staat welke Wzd-functionaris meekijkt met de onvrijwillige zorg.

Ons kenmerk

xxx

Wat kan beter

Op de door de inspectie bezochte woningen is iedere nacht een slaapdienst aanwezig. Dit is echter niet op alle woningen het geval. De inspectie heeft vernomen dat er in de nachtzorg op het terrein bij een beperkt aantal volwassen cliënten onvrijwillige zorg wordt ingezet, zoals een deur op slot, vanwege het ontbreken van een slaapdienst of een wakkere nachtdienst op iedere woning. Hoewel er alternatieven bestaan voor deze soms onvrijwillige zorg, geeft ASVZ aan dat deze zorg niet afgebouwd kan worden vanwege het ontbreken van direct toezicht. ASVZ zet in deze situatie wel het stappenplan in.

In de gesprekken komt naar voren dat de registratie van onvrijwillige zorg over het algemeen goed is, maar dat de onvoorzienne onvrijwillige zorg niet altijd correct geregistreerd wordt. De registratie van onvoorzienne onvrijwillige zorg is een aandachtspunt.

Wat moet beter

Uit de gesprekken met het management en de Wzd-functionarissen blijkt dat de geregistreerd onvrijwillige zorg nog niet op organisatieniveau wordt geanalyseerd. Ook per woning vindt nog geen structurele analyse van onvrijwillige zorg plaats. Informatie uit een systematische en brede analyse van toegepaste onvrijwillige zorg dient ASVZ te gebruiken voor verbetering van de kwaliteit van de onvrijwillige zorg. In een reactie heeft ASVZ laten weten dat de eerste analyse van onvrijwillige zorg inmiddels heeft plaatsgevonden en besproken is met de raad van bestuur en cliëntenraad. Naar aanleiding van de analyse heeft ASVZ aandachtspunten geformuleerd ten aanzien van de Wzd voor het tweede halfjaar van 2021.

Thema Deskundige zorgverleners

Wat gaat goed

Het management en de zorgverleners van ASVZ vertellen dat alle zorgverleners een e-learning volgden over de Wzd. De zorgverleners die de inspectie sprak zijn bekend met het stappenplan en weten hoe zij met het stappenplan moeten werken. Zorgverleners geven aan verzet bij cliënten over het algemeen goed te herkennen. Indien er onduidelijkheid over verzet is, wordt dit multidisciplinair besproken. Bij alle cliënten voor wie het stappenplan wordt doorlopen wordt door de betrokken gedragswetenschapper ingeschat of zij ter zake wilsbekwaam zijn. Indien sprake is van wilsonbekwaamheid is dit in de dossiers opgenomen.

Wat kan beter

Zorgverleners hebben een e-learning gevolgd over de Wzd. Zorgverleners geven aan dat dit niet voor iedereen voldoende was en dat het structureel inbedden van

scholing rondom de Wzd, bij voorkeur fysieke scholing, nog extra aandacht nodig heeft. ASVZ geeft aan zich hier bewust van te zijn. De implementatie van de Wzd heeft de aandacht van ASVZ, onder andere door middel van training on the job, scholing en themabesprekingen.

Datum

3 november 2021

Ons kenmerk

xxx

Thema Persoonsgerichte zorg

Wat gaat goed

De zorgverantwoordelijke en de zorgverleners vertellen dat zij de jeugdige en hun ouders en/of voogd betrekken bij het opstellen van het zorgplan en het stappenplan. De jeugdige mag daarbij ook zelf aangeven wat hij graag zou willen doen of leren. De inspectie heeft in de gesprekken terug gehoord dat zorgverleners actief aan de slag gaan met deze wensen van jeugdigen. Een genoemd voorbeeld is een jeugdige die graag zelfstandig buiten het terrein wil fietsen. Dit wordt in kleine stapjes opgebouwd, door samen te oefenen met de jeugdige. Hierin moeten soms ook weer stappen terug gedaan worden, vanwege de veiligheid. Ook in het dossier is zichtbaar dat ASVZ blijft werken aan deze wens.

De cliëntenraad vertelt dat het bestuur hen goed op de hoogte houdt van de ontwikkelingen rond de Wzd. Zo is de cliëntenraad betrokken bij de aanstelling van de Wzd-functionarissen en heeft de cliëntenraad ingestemd met het Wzd beleidsplan.

ASVZ heeft een samenwerkingsverband opgezet met zes instellingen in Zuid-Holland en zes instellingen in Noord-Brabant, om uitwisseling van extern advies mogelijk te maken. De inspectie ziet in de dossiers terug dat een externe deskundige betrokken is bij stap 4 van het Wzd stappenplan, om mee te denken en te adviseren over afbouw van onvrijwillige zorg.

Wat kan beter

De zorgverleners vertellen dat de komst van de Wzd zorgt voor een toename van de hoeveelheid administratief werk. Zij geven aan dat vanwege administratieve druk en de grote hoeveelheid stappenplannen die zij tegelijkertijd moeten evalueren, de drie maanden termijn van het stappenplan niet altijd halen. Het zorgplan wordt twee keer per jaar geëvalueerd en bijgesteld.

De cliëntenvertrouwenspersonen Wzd zijn actief bezig met het vergroten van hun bekendheid onder jeugdigen en het netwerk. Dit doen zij bijvoorbeeld door het uitdelen van flyers, verspreiden van nieuwsbrieven en visitekaartjes en rondes langs de woningen. Vanwege coronamaatregelen is het nog niet gelukt om alle woningen te bezoeken en fysiek in gesprek te gaan met alle jeugdigen en het netwerk. Hierdoor is de cliëntenvertrouwenspersoon Wzd nog niet bij iedereen bekend. Ook zijn niet alle cliënten en ouders bekend met de klachtenregeling Wzd.

In de gesprekken met zorgverleners en de cliëntenraad hoorde de inspectie terug dat de Wzd sommige ouders het idee geeft dat zij rechten verloren hebben, omdat de jeugdige meer eigen regie krijgt. Ook hoorde de inspectie in de gesprekken terug dat jeugdigen en ouders de Wzd nog niet altijd goed begrijpen. Hier liggen nog verbetermogelijkheden, bijvoorbeeld in de voorlichting of informatievoorziening door ASVZ aan jeugdigen en ouders. ASVZ heeft voorlichtingsmateriaal, zoals folders, beschikbaar voor ouders en jeugdigen. Ook zijn er informatiebijeenkomsten geweest voor de inwerkingtreding van de Wzd.

Datum

3 november 2021

Ons kenmerk

xxx

Overige bevindingen

Corona

De inspectie hoorde dat het beperken van bezoek wegens de coronamaatregelen zwaar viel voor jeugdigen en ouders. Ten tijde van het toezichtbezoek is er wel weer bezoek mogelijk, in eigen kamer. De coronaperiode heeft een aantal zaken rondom de implementatie van de Wzd moeilijker gemaakt. Scholing in de praktijk, face to face uitleg geven en ouderavonden waren bijvoorbeeld niet mogelijk en vonden digitaal plaats. Verder heeft de combinatie van de coronamaatregelen en het invoeren van de Wzd de werkdruk voor zorgverleners flink verhoogd.

Conclusie

De inspectie concludeert dat ASVZ voor de bezochte twee jeugdwooningen op de locatie goed op weg is met de implementatie van de Wzd. De inspectie sprak tijdens het bezoek met betrokken en kundige professionals, met grote professionele betrokkenheid bij de jeugdigen. De visie en werkwijze van ASVZ leidt ertoe dat professionals kritisch nadenken en spreken over de uitvoering van de Wzd. Het lukt ASVZ op de bezochte jeugdwooningen om door middel van de Triple-C methodiek weinig dwang toe te passen.

De inspectie ziet ook een aantal verbeterpunten. In de paragraaf 'resultaten' onder het kopje 'wat kan beter' en 'wat moet beter' kunt u teruglezen welke dit zijn. De inspectie vertrouwt erop dat ASVZ met de verbeterpunten aan de slag gaat en sluit met deze brief het inspectiebezoek af.

Openbaarmaking

De inspectie wijst u erop dat zij op grond van de Gezondheidswet haar rapporten openbaar maakt via www.igj.nl. De inspectie doet dit niet eerder dan twee weken na het verzenden van het definitieve briefrapport.

Bij openbaarmaking neemt de inspectie de wettelijke normen in acht, zoals gesteld in de Gezondheidswet, de Jeugdwet en de AVG. Dit betekent bijvoorbeeld dat de inspectie in haar rapporten geen tot een persoon herleidbare gegevens opneemt en geen bijzondere persoonsgegevens zoals medische gegevens van uw patiënten of cliënten.

Meer informatie over openbaarmaking van documenten door de inspectie kunt u vinden op de website (www.igj.nl/onderwerpen).

Met vriendelijke groet,

xxx